

Bemærkninger til lovforslaget.

Det foreliggende forslag skal fra og med skatteåret 1961-62 afløse den gældende lov om særlig indkomstskat m. v., lov nr. 148 af 28. maj 1958 som ændret ved § 17 i lov nr. 327 af 28. november 1958. Det indeholder en række ændringer, der må ses i forbindelse med det samtidig fremsatte forslag til lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. Bortset fra disse ændringer svarer forslaget reelle indhold ganske til de gældende bestemmelser; men forslaget er opbygget på en noget anden måde end den gældende lov. I afsnit I findes reglerne om, hvorledes den særlige indkomst opgøres. I afsnit II findes bestemmelser om, hvorledes denne indkomst beskattes hos personer og dødsboer, medens de tilsvarende regler for selskaber m. fl. indeholdes i afsnit III. Endelig er i forslaget afsnit IV optaget forskellige regler, der svarer til den gældende lovs afsnit II, samt de fornødne ikrafttrædelsesbestemmelser m. v.

I forhold til de gældende regler er den vigtigste ændring, at fortjeneste ved salg af aktier og tegningsret til aktier samt ved likvidation af aktieselskaber foreslås beskattet som særlig indkomst, når fortjenesten er indvundet den 1. januar 1961 eller senere. Dog skal selskaber efter forslaget som hovedregel ikke beskattes af sådanne fortjenester. Samtidig bortfalder de nugældende regler om beskatning af aktionærer i likvidationstilfælde, og hvis forslaget gennemføres, er det tanken på forslaget til ligningslov for skatteåret 1961-62 at optage en bestemmelse om, at friaktier, der udstedes den 1. januar 1961 eller senere, ikke skal medregnes i modtagerens skattepligtige indkomst. Medens selskaber og foreninger m. v. efter den gældende lov svarer særlig indkomstskat efter samme regler som personer, skal de efter forslaget medregne deres særlige indkomst ved opgørelsen af deres almindelige skattepligtige indkomst. Dette vil sige, at den særlige indkomst bliver beskattet med den foreslåede almindelige selskabsskatteprocent på 44.

Efter den nugældende lovgivning skal beløb, som udloddes til aktionærer eller andelshavere ved likvidation af det pågældende selskab, medregnes i modtagerens skattepligtige indkomst. Reglen praktiseres således, at den skattepligtige avance beregnes som forskellen mellem likvidationsudbyttet og aktiens eller andelsbevisets pålydende værdi. Det kan ved likvidation forekomme, at der på én gang udloddes betydelige reserver, der er opsamlet igennem en årrække, og det kan derfor virke meget hårdt, når

disse beløb i et enkelt år bliver undergivet progressiv indkomstbeskatning hos aktionærerne. Da det for aktionærens beskatning er uden betydning, hvad han i sin tid har givet for de pågældende aktier, kan man endog komme ud for, at aktionæren må svare indkomstskat af store beløb selv i tilfælde, hvor han i virkeligheden har tab ved likvidationen, fordi denne indbringer ham mindre end det beløb, han oprindeligt har givet for aktierne.

Den gældende likvidationsbeskatning af aktionærer må ses i sammenhæng med, at aktieudbytter indkomstbeskattes hos aktionærerne, medens fortjeneste ved salg af aktier som hovedregel er indkomstskattefri. Systemet indebærer altså, at de beløb, hvormed selskabets formue er forøget i tiden siden stiftelsen, beskattes på én gang hos de personer (eller selskaber), der på likvidationstidspunktet tilfældigvis er i besiddelse af aktierne. Derimod vil de aktionærer, der har solgt deres aktier inden likvidationen, ikke blive berørt af likvidationsbeskatningen. Den kurs, de opnår ved salget, vil ganske vist være påvirket af størrelsen af de reserver, der er opsamlet i selskabet, men fortjeneste ved aktiesalg er — som nævnt — skattefri, medmindre aktierne er erhvervet i spekulationshensigt eller som led i den pågældendes næringsvirksomhed.

Ved det foreslåede system, hvorefter der svares særlig indkomstskat af avance ved salg af aktier eller ved likvidation af aktieselskaber, opnås, at ingen aktionær i likvidationstilfælde bliver beskattet af mere end sin faktiske fortjeneste. Den skattepligtige fortjeneste opgøres som forskellen mellem det beløb, aktierne udbringer ved likvidationen, og det beløb, de i sin tid er købt for. Hvis den, der ejer aktierne på likvidationstidspunktet, alene skal svare særlig indkomstskat af den fortjeneste, han har indvundet, må der til gengæld svares skat af fortjeneste ved salg af aktier. Ellers ville de reserver, der er opsamlet i et aktieselskab, aldrig komme frem til beskatning ved likvidation. De aktionærer, som har erhvervet aktierne til en lavere værdi end den, de kan udbringe ved likvidation, ville nemlig i så fald skattefrit kunne sælge deres aktier umiddelbart før likvidationen, og den kurs, de ville opnå ved salget, vil blive forholdsvis høj, fordi køber efter forslaget alene skal svare særlig indkomstskat af forskellen mellem det beløb, aktierne udbringer ved likvidationen og sin anskaffelsessum.

Den foreslåede beskatning med særlig indkomstskat af fortjeneste ved salg af aktier vil hindre så-